

Högskolan på Gotland
Rektor

Juridiska avdelningen
Anna Sandström
BESLUT
2009-12-22
Reg. nr 31-1715-09

Anmälan mot Högskolan på Gotland angående ett stoppat projekt på en kurs

Högskoleverket anser att det var olyckligt att studenterna så sent fick besked om att ett planerat projekt på en kurs stoppats. Verket anser dock att högskolan har vidtagit tillräckliga åtgärder för att bereda studenterna möjlighet att slutföra kursen.

Anmälan

N N har i skrivelser till Högskoleverket ifrågasatt Högskolan på Gotlands agerande i samband med ett projekt på kursen *Det dokumentära berättandet*, 7,5 högskolepoäng.

N N har anfört i huvudsak följande. Hon läste kursen under vårterminen 2009. Kursen gavs på halvfart under perioden 19 januari – 3 april 2009. Hon och en annan student hade av handledaren på kursen fått godkänt att göra ett filmprojekt om en känd person på Gotland. Projektet var tänkt att vara en pilot till en porträttfilm. Denna person hade i december 2008 skottsakat en av högskolans lärare. De började att filma den 23 januari 2009. Den 9 mars 2009 stoppade rektorn deras filmprojekt. Motiveringen till detta angavs vara arbetsmiljöskäl med hänsyn till den skottskadade läraren.

Sista dagen för att vara klar med filminspelningen var den 20 mars 2009. När beslutet togs den 9 mars 2009 om att stoppa projektet skulle de alltså ha tio dagar på sig att ta fram och presentera en ny idé, skriva manus och filma. Även om de skulle ha fått extra handledning och eventuellt några extra dagar, var det omöjligt att hinna slutföra uppgiften inom den angivna tidsramen. Hon och den andra studenten hade båda andra åtaganden efter den 3 april 2009.

Utredning

Högskoleverket har anmodat Högskolan på Gotland att yttra sig över anmälan. Högskolan har anfört i huvudsak följande.

Den 1 december 2008 inträffade ett skottdrama strax utanför Visby där en lärare vid högskolan blev beskjuten och fick livshotande skador. På platsen fanns även några personer som tidigare hade varit studenter vid högskolan.

Kursen *Det dokumentära berättandet* anordnas av ämnesavdelningen för spelutveckling och gestaltning. Under vårterminen 2009 fanns det fyra studenter registrerade på denna kurs. Av kursplanen framgår att examination sker ”i form av inlämning och redovisning av produktionsövning baserad på en dokumentär berättelse/dokumentär gestaltning. De studerande ska också skriva en arbetsdagbok på minst tre och högst fem sidor som belyser arbetsprocessen under kursen/produktionstiden”. Under läsåret 2008/2009 var den kursansvarige läraren och en avdelningsledare examinatorer på kursen. Den produktionsövning som det i kursplanen talas om under rubriken ”Examinationsformer och betyg” utgörs av ett projekt som innebär att studenten presenterar ett koncept för produktion. Konceptet kan sedan resultera i en produktion, t.ex. en dokumentärfilm, som dock inte ingår i kursen och inte heller ligger till grund för examinationen av kursen.

N N valde som tema för sitt projekt ett ämne som hade en klar anknytning till det skottdrama som tidigare nämnts. Projektet skulle i hennes fall även leda till en produktion av en dokumentärfilm. Den skottskadade läraren kontaktade rektorn den 24 februari 2009. Läraren var synnerligen upprörd över att en filmproduktion med en klar koppling till de händelser som han hade varit utsatt för pågick i så nära anslutning till högskolans utbildningsverksamhet. Rektorn uppmanade avdelningsledaren att ombesörja att projektet inte fick fortsätta att bedrivas med detta innehåll inom ramen för och i anslutning till högskolans utbildningsverksamhet. Som skäl uppgavs arbetsmiljöhänsyn till den skottskadade läraren. Studenterna informerades om detta den 9 mars 2009. De fick samtidigt erbjudande om att göra en ersättningsuppgift som skulle göra det möjligt för dem att fullfölja kursen. Vid detta tillfälle klargjorde N N att hon inte accepterade något alternativt projekttema. Den kursansvarige läraren inbjöd även studenterna till ett möte den 10 mars 2009. Till detta möte kom endast den student som N N skulle göra projektet med. Denna student uppgav sig vara positiv till den av högskolan föreslagna lösningen.

Rektorn konstaterar att det inte handlar om att ett ”tentamensprojekt” har stoppats. Det har i stället fattats ett beslut om att ett projekt som genom sitt innehåll orsakat lidande för en anställd och två före detta studenter inte får bedrivas inom ramen för en kurs inom högskolan. Högskolan har vidtagit erforderliga åtgärder dels för att studenterna skulle kunna fullfölja den aktuella kursen, dels för att ta arbetsmiljöansvar för den skottskadade läraren. Rektorn finner att den kursansvarige läraren har brustit i omdöme när han godkände det aktuella ämnet för projektet. Det bör även noteras att det i kursplanen anges att kursen ska beakta ”etiska aspekter på dokumentärt berättande och dokumentär gestaltning”. Det händer att studentprojekt, och även forskningsarbete, nödgas ändra inriktning eller metodik under pågående projektperiod beroende på yttre och oförutsägbara omständigheter. Sådant kan i positiv anda ses som berikande och innebära en extra dimension i läroprocessen.

Högskoleverket har härefter fått information av N N om att hon den 1 april 2009 fick besked om att det tidigare beslutet som högskolans ledning fattat om att stoppa filmprojektet inte längre gäller. Hennes tidigare handledare har informerat henne om att hon kan bli examinerad utifrån det tidigare godkända filmprojektet.

Högskoleverkets bedömning

Högskoleverket utövar tillsyn över universitet och högskolor genom att kontrollera att de lagar och regler som finns inom högskoleområdet följs. Inom denna verksamhet har verket till uppgift att värna om de enskilda individernas rättigheter i förhållande till högskolesystemet. I centrum står de sökandes och studenternas rättssäkerhet. Verket kan dock inte överpröva ett lärosätes beslut.

Det är i stället Högskoleverkets uppgift att granska Högskolan på Gotlands agerande i samband med examinationen av det projekt som N N och en annan student gjorde inom ramen för kursen *Det dokumentära berättandet*.

I 6 kap. 14-15 §§ högskoleförordningen (1993:100) anges att det ska finnas en kursplan för varje kurs och vad en kursplan ska innehålla. Det anges bl.a. att det i kursplanen ska anges formerna för att bedöma studenternas prestationer.

I 6 kap. 18 § högskoleförordningen anges att betyget på en genomgången kurs ska bestämmas av en av högskolan särskilt utsedd lärare (examinator).

Syftet med bestämmelserna är att studenterna i förväg ska veta vad som förväntas av dem för att bli examinerade. Av kursplanen för *Det dokumentära berättandet* framgår att examinationen skulle ske i form av att en produktionsövning lämnades in och redovisades.

Högskolan på Gotland har med hänvisning till arbetsmiljölagstiftningen stoppat produktionsövningen på kursen. Det faller inte inom Högskoleverkets tillsynsansvar att uttala sig i arbetsmiljöfrågor. Det är i stället Arbetsmiljöverket som har tillsynsansvar i dessa frågor. Med tanke på att produktionsövningen gällt en händelse där en lärare på högskolan skottsbadats, ifrågasätter Högskoleverket inte högskolans skyldighet att vidta åtgärder för att uppfylla sitt arbetsmiljöansvar. Med hänsyn till studenternas rättssäkerhet är det dock viktigt att sådana beslut fattas så fort som möjligt och med minsta möjliga ändringar av tidigare besked.

Högskoleverket konstaterar att rektorns beslut klart försämrade studenternas förutsättningar att i tid bli examinerade på kursen. Det är olyckligt att studenterna fick beskedet så sent under kursens gång. Högskolan har kompenserat detta genom att erbjuda studenterna möjlighet att presentera ett nytt koncept för produktion samt extra handledning och tid för detta. Högskolan har därefter gett studenterna möjlighet att bli examinerade på det ursprungliga filmprojektet. Verket anser därför att i den uppkomna

situationen har högskolan gjort vad man kan kräva av den för att göra det möjligt för studenterna att examineras på kursen och samtidigt följa kursplanen. Med dessa synpunkter avslutas ärendet.

Detta beslut har fattats av chefsjuristen Eva Westberg i närvaro av verksjuristen Teresa Edelman efter föredragning av verksjuristen Anna Sandström.

På Högskoleverkets vägnar

Eva Westberg

Anna Sandström

Kopia för kännedom till:
N N